

Implementatie OESO richtlijnen

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Invulling en verankering OESO-richtlijnen	3
3. Implementatie OESO-screening	5
3.1. Implementatie beursgenoteerde ondernemingen	5
3.2. Implementatie niet-beursgenoteerde ondernemingen	5
3.3. Implementatie staatsobligaties	6

1. Inleiding

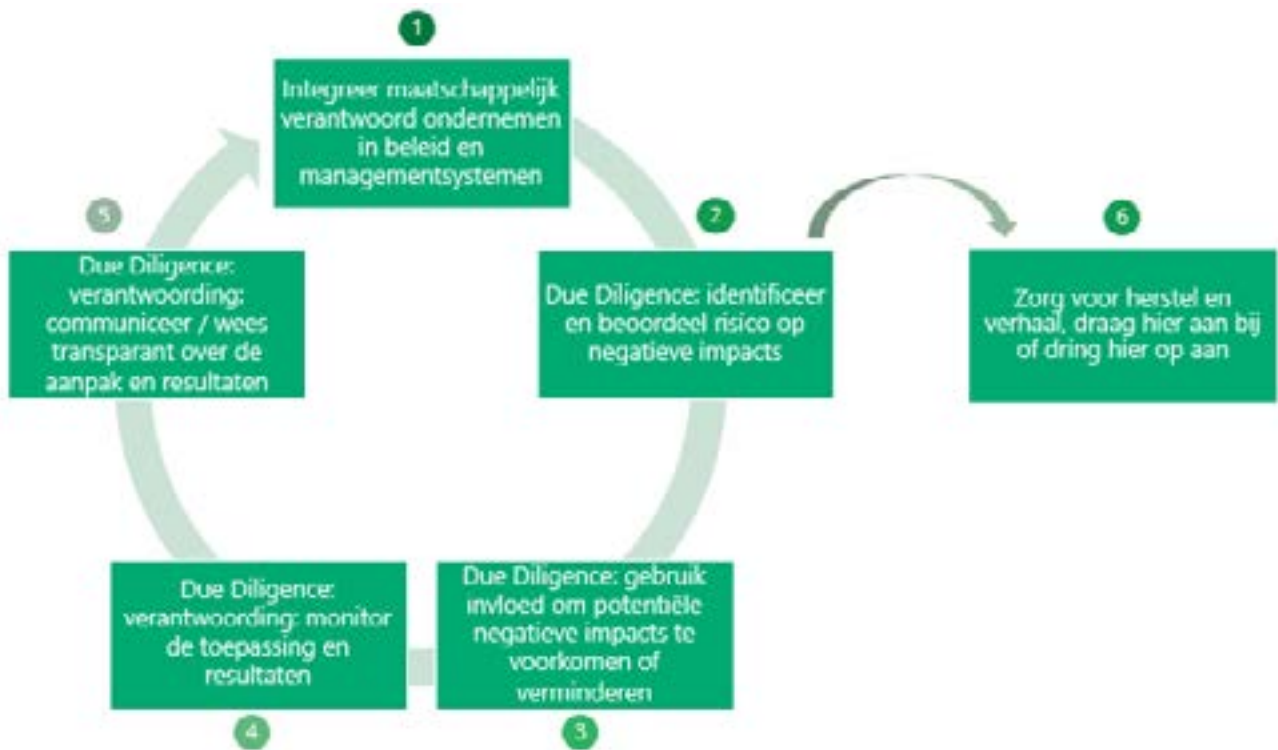
Het Pensioenfonds voor Zorg & Welzijn (PFZW) is ondertekenaar van het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)-convenant voor pensioenfondsen. PFZW onderschrijft de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (OESO-richtlijnen)¹ en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP's)². Op deze manier identificeert, prioriteert en adresseert PFZW risico's voor de samenleving en het milieu die ontstaan bij beleggingsondernemingen. Het implementatieplan OESO-richtlijnen is een aanvulling op ons Duurzaam Beleggingsbeleid.

Implementatie van de OESO-richtlijnen en de UNGP's is onderdeel van de minimum duurzaamheidsnorm van de beleggingsportefeuille. Ten behoeve van implementatie maken wij gebruik van:

- De OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers (Responsible Business Conduct for Institutional Investors³);
- Het Instrumentarium van de Pensioenfederatie die ontwikkeld is in samenwerking met NGO's, vakbonden en overheid.⁴

Wij verwachten van onze extern fiduciaire managers en vermogensbeheerder, en van ondernemingen waarmee zij samenwerken, dat zij conform deze standaarden handelen.

Om de potentiële risico's op negatieve impacts te voorkomen of beperken, schrijft de OESO-richtlijn due diligence vereisten voor. De OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers stelt zes due diligence-stappen voor die pensioenfondsen moeten doorlopen om aan de vereisten van de OESO-richtlijn te voldoen, zie Figuur 1. PFZW onderschrijft deze ESG-due diligence stappen.

Figuur 1

¹ OESO-richtlijnen

² [United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights \(UNGP's\)](#)

³ [Responsible business conduct for institutional investors](#)

⁴ [Instrumentarium - Pensioenfederatie](#)

2. Invulling en verankering OESO-richtlijnen

Implementatie van de OESO-richtlijnen (inclusief de UNGP's) zorgt ervoor dat we in ons Duurzaam Beleggingsbeleid zowel de impact van ESG-factoren op de beleggingsportefeuille (**outside-in lens**⁵) als de impact van onze beleggingen op de mens en milieu (**inside-out lens**⁵) meenemen.

In de OESO-richtlijnen is gesproken over de negatieve impact die de onderneming: (1) veroorzaakt, (2) waaraan deze bijdraagt of (3) waarmee de onderneming direct verbonden is door haar activiteiten, producten of diensten⁶. In principe heeft PFZW alleen te maken met (3) en in uitzonderlijke gevallen met (1).

In de hierop volgende alinea staat beschreven hoe PFZW de verschillende **ESG due diligence-stappen** conform de OESO-richtlijnen en de UNGP's invult en verankert in de uitbesteding, monitoring en rapportage van externe dienstverleners.

1. Integratie maatschappelijk verantwoord ondernemen in beleid en managementsystemen

PFZW wil deelnemers een goed pensioen bieden in een leefbare wereld. Ons duurzaamheidsbeleid is gericht op deze missie. Niet alleen voor nu, maar zeker ook voor de verre toekomst. Wij streven via onze beleggingen naar (maatschappelijke) **langetermijnwaardcreatie**. Dit leidend principe is verwerkt in onze langetermijnvisie en hierbij sluiten we hierbij aan bij de visie van de Verenigde Naties. Deze stelt dat voor een leefbare, duurzame wereld alle 17 duurzame ontwikkelingsdoelen, ofwel Sustainable Development Goals (SDG's), behaald moeten zijn.

Onze langetermijnvisie is ambitieus en het is belangrijk om de komende jaren de nodige inspanningen te verrichten om ons dichterbij het einddoel te brengen. In ons beleggingsbeleid nemen we de genoemde SDG's als uitgangspunt nemen. Hierbij zetten we ons extra in voor zes SDG's die passen onder de twee belangrijkste aandachtsgebieden van onze deelnemers: Mens & Gezondheid, en Klimaat. In het beleid maken we onderscheid tussen de 'Verantwoorde basis' en de 'Duurzame wereld'.

In de Verantwoorde basis stellen we zeker dat de hele portefeuille voldoet aan onze minimum duurzaamheidsnormen. Daarom stellen we eisen aan ondernemingen waaraan we ons vermogen toevertrouwen. Deze eisen hebben zowel betrekking op het gedrag van ondernemingen als op de producten die zij maken. We zijn continue bezig om te onderzoeken of deze eisen verder aan te scherpen zijn. De OESO-screen is onderdeel van de minimum duurzaamheidsnorm.

In de Duurzame wereld verkleinen we de negatieve impact van beleggingen en vergroten we de positieve impact. We doen dit door anders te beleggen (verschuiven van kapitaal naar duurzamere ondernemingen) en door duurzaamheid binnen ondernemingen te stimuleren via **betrokken aandeelhouderschap** (stemmen, engagement). Daarnaast hebben we in het Klimaatplan ons doel vastgelegd om in 2050 een net-zero portefeuille te realiseren, in lijn met een scenario van maximaal 1,5 graden opwarming van de aarde.

We zetten verschillende instrumenten in om onze duurzaamheidsdoelen te behalen, namelijk:

- Duurzame kapitaalallocatie;
- Actief aandeelhouderschap; en
- Vormgeving beleggingsuniversum.

We integreren standaarden voor maatschappelijk verantwoord ondernemen in ons gehele beleggingsbeleid:

- **Duurzaam Beleggingsbeleid** – hierin beschrijven we de strategie en aanpak voor ons algemene duurzaam beleggingsbeleid op hoofdlijnen. Te vinden: [Duurzaam Beleggingsbeleid PFZW](#)
- **Klimaatplan** – hierin beschrijven we hoe we toe werken naar een net zero portefeuille in 2050. We volgen hierbij het streven van het Parijs Akkoord om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5°C. Te vinden: [Klimaatplan PFZW \(mei 2023\)](#)

2. Due Diligence: identificatie en beoordeling van het risico op negatieve impacts

Wij streven ernaar om onze negatieve impact op mens en milieu te voorkomen, te stoppen of te verhelpen en screenen onze portefeuille hier actief op. Bij het screenen van onze beleggingsportefeuille worden (potentiële) negatieve impact op samenleving en milieu geïdentificeerd. Voor de beoordeling van de ernst van de negatieve impact hebben we samen met onze dataprovider een screeningsmethodologie ontwikkeld, gebaseerd op de OESO-richtlijnen. We scoren hierbij ondernemingen op basis van incidenten binnen de eigen productielocaties en incidenten in de toeleveringsketen. Op basis van deze scores bepalen we of er sprake is van 'zeer ernstige incidenten' of 'ernstige incidenten'. Op deze manier geven wij vorm aan het prioriteren van risico's op basis van **schaal, reikwijdte en mate van onomkeerbaarheid** van negatieve gevolgen zoals de OESO-richtlijnen voorschrijven.

In lijn met de voorschriften van de OESO-richtlijnen houdt PFZW in haar beleid rekening met negatieve impact op de volgende onderwerpen:

- **Mensenrechten:** o.a. bescherming van inheemse volken, landrechten en kinderarbeid.
- **Arbeidsomstandigheden:** o.a. veilige werkomgeving
- **Milieu:** o.a. waterzekerheid, ontbossing
- **Dierenwelzijn;**
- **Tegengaan van corruptie:** o.a. omkoping
- **Consumentenbelangen en mededinging:** o.a. concurrentiebeperkende praktijken

⁵ Inside-out refereert naar de impact van onze beleggingen op mens en milieu, outside-in refereert naar de impact van mens en milieu op (de waarde van) onze beleggingen.

⁶ Voorbeeld (1): Wanneer een onderneming vrouwen of etnische minderheden discrimineert bij het aannemen van personeel of wanneer een bedrijf smeergeld betaalt aan een buitenlandse ambtenaar. Voorbeeld (2): Denk aan een handelaar die een heel korte levertijd voor een product bedingt, hoewel hij weet dat de productietijd in het verleden niet haalbaar was en hij de mogelijkheden beperkt voor vooraf goedgekeurde uitbesteding. Voorbeeld (3): Als een onderneming kobalt inkoopt dat afkomstig is van een mijn waar kinderen werken en het kobalt wordt gebruikt voor haar producten, bestaat er een direct verband tussen de onderneming en kinderarbeid.

- **Wetenschap en technologie:** o.a. dataprivacy
- **Belasting:** o.a. naleven belastingwetgeving.

Op onze factsheets over o.a. klimaat, mens & gezondheid en fossiel leggen uit welke acties wij ondernemen op deze specifieke thema's om onze negatieve impact te verminderen en positieve impact te vergroten. Deze zijn de vinden op onze website:

- [We zijn transparant - Over PFZW | PFZW](#)

Naast voorgenoemde onderwerpen heeft PFZW in haar beleggingsbeleid twee aandachtsgebieden vastgesteld: Klimaat en Mens & Gezondheid. Deze onderwerpen passen bij PFZW als pensioenfonds voor de zorgsector en sluiten aan bij onze deelnemersvoorkeuren. In het Duurzaam Beleggingsbeleid staat nader uitgelegd op welke manier wij invulling geven aan deze aandachtsgebieden.

3. **Due Diligence - gebruik van onze invloed om potentiële negatieve impacts te voorkomen of verminderen**

Bedrijven met een score 'zeer ernstig' horen niet thuis in onze portefeuille. Deze ondernemingen komen niet langer in aanmerking voor belegging (dit gebeurt via de **vormgeving van ons beleggingsuniversum**). Voor bedrijven met een score 'ernstig' maken we onderscheid naar de omvang van de onderneming binnen de portefeuille. Voor relatief grote ondernemingen kiezen we ervoor om via **engagement** het gedrag van deze ondernemingen te verbeteren.

Mogelijke negatieve impact op benadeelden wordt meegewogen in de gesprekken met een onderneming. Dat is onderdeel van de afspraken die wij met onze uitvoeringorganisatie hebben gemaakt over de invulling van engagement. Waar relevant vragen wij ondernemingen om binnen korte tijd te zorgen **voor herstel van schade** bij de betrokken belanghebbenden én om ervoor te zorgen dat er maatregelen worden genomen om deze schade in de toekomst te voorkomen, zoals voorgeschreven in de OESO-richtlijnen en de UNGP's. We blijven wel belegd in deze bedrijven indien we ervan overtuigd zijn dat onze engagement-activiteiten tot verbetering kunnen leiden.

Voor de vele kleine bedrijven met een score 'ernstig' wegen de extra inspanningen van engagement niet op tegen de verwachte meerwaarde. In deze bedrijven willen we dus niet langer beleggen.

4. **Due Diligence - verantwoording: monitoring van de toepassing en resultaten**

Door de OESO-screen periodiek uit te voeren monitoren wij de voortgang en kunnen wij sneller handelen om negatieve impact te stoppen, te voorkomen of te mitigeren. Elk kwartaal ontvangen wij van onze uitvoeringsorganisatie een rapport met daarin informatie over de voortgang van dit beleid.

5. **Due Diligence - verantwoording: communicatie en transparantie over de aanpak en resultaten**

PFZW is ervan overtuigd dat duurzaamheidsfactoren materieel van invloed zijn op het risico-rendementsprofiel van de beleggingen. Om het proces en de voortgang van ESG due-diligence te monitoren ontvangt PFZW periodiek rapportages van haar uitvoeringsorganisatie. Op basis van deze rapportages stuurt PFZW waar nodig bij op de uitvoering. Jaarlijks leggen wij aan onze deelnemers en anderen belanghebbenden verantwoording af in het **Jaarbericht Duurzaam Beleggen** over de resultaten van de ESG due-diligence. Hierin geven wij onder andere informatie over onze engagement- en stemresultaten en de vormgeving van het beleggingsuniversum.

6. **Zorg voor herstel en verhaal**

Engagement is een belangrijk instrument in het kader van betrokken aandeelhouderschap. Engagement is het aangaan van een constructieve dialoog met ondernemingen in de beleggingsportefeuille of marktpartijen zoals regelgevers, toezichthouders en sectororganisaties. De dialoog kan verschillende vormen aannemen (schriftelijk, telefonisch, mondeling) en gaat over hun beleid of hun activiteiten. PFZW gelooft met engagement een zinvolle bijdrage te kunnen leveren aan duurzame ontwikkeling.

Mogelijke negatieve **impact op benadeelden** wordt meegewogen in de gesprekken met een onderneming. Dat is onderdeel van de afspraken die wij met onze uitvoeringorganisatie hebben gemaakt over de invulling van engagement. Waar relevant vragen wij ondernemingen om binnen korte tijd te zorgen voor herstel van schade bij de betrokken belanghebbenden én om ervoor te zorgen dat er maatregelen worden genomen om deze schade in de toekomst te voorkomen, zoals voorgeschreven in de OESO-richtlijnen en de UNGP's. We blijven wel belegd in deze bedrijven, tenzij duidelijk is dat ondanks onze engagement-activiteiten geen verbetering te verwachten is.

3 Implementatie OESO-screening

3.1 Implementatie beursgenoteerde ondernemingen

PFZW belegt niet in bedrijven die niet passen binnen onze verantwoorde basis. Bij het screenen van onze Aandelen en Bedrijfsobligaties identificeren we (potentiële) negatieve impacts op samenleving en milieu. PFZW beoordeelt het gedrag van beursgenoteerde vennootschappen op schendingen van de UN Global Compact Standaarden en de OESO-richtlijnen. Bedrijven die niet door de screen komen worden niet opgenomen in ons beleggingsuniversum, het centrale instrument om de OESO-richtlijnen binnen publieke markten te implementeren. Deze exercitie wordt twee keer per jaar uitgevoerd.

UN Global Compact

PFZW neemt de UN Global Compact (UNGC) standaarden mee in haar OESO-screen. Schenders van de UN Global Compact classificeren we als zeer ernstige schenders. PFZW wil niet beleggen in ondernemingen met zeer ernstige schendingen. Schenders van de UN Global Compact standaarden gaan daarom direct uit het beleggingsuniversum en de portefeuille.

Incidentscore

Voor de beoordeling van de ernst van de negatieve impact hebben we een screeningsmethodologie ontwikkeld met onze dataprovider, gebaseerd op de OESO-richtlijnen. Ondernemingen worden hierbij gescoord op basis van incidenten binnen de **eigen productielocaties** en in de **toeleveringsketen**. De dataprovider kijkt hierbij naar nieuwsbronnen over incidenten. De ernst van een incident is afhankelijk van de volgende drie OESO-criteria:

- Schaal (de zwaarte van negatieve impact);
- Reikwijdte (bijvoorbeeld aantal getroffen individuen of omvang van milieuschade);
- Onomkeerbaarheid (de mogelijkheden om negatieve impact op individuen of het milieu te herstellen t.o.v. de situatie voor de negatieve impact).

Scores op deze criteria resulteren in een classificatie, een incidentscore. De **incidentscore** van een onderneming bepaalt wat PFZW hier mee doet. PFZW kiest bij schendingen voor de volgende maatregelen:

- Bij zeer ernstige schendingen gaan ondernemingen direct uit het beleggingsuniversum en de portefeuille.
- Bij ernstige overtredingen kiest PFZW in principe voor engagement. Echter, voor de kleine ondernemingen kost het te veel resources om engagement te voeren. Daarom kiest PFZW ervoor ook deze uit het beleggingsuniversum en portefeuille te verwijderen. Klein is daarbij gedefinieerd als de 80% kleinste ondernemingen in het beleggingsuniversum op basis van marktkapitalisatie (hierbij passen we een bandbreedte van 5% toe).

UN Global Compact en incidentscore

Het heeft de volgende voordelen om binnen onze OESO-screen te kijken naar zowel de UN Global Compact Standaarden als de incidentscore van de OESO-richtlijnen:

- Het is goed uitlegbaar om zowel op UNGC als OESO te screenen (of andersom: het is moeilijk uitlegbaar om niet op UNGC maar wel op OESO te screenen);
- De wijze waarop de classificatie van UNGC-schendingen tot stand komt is goed uitlegbaar en passend bij de geest van de OESO-richtlijnen;
- De overlap tussen beide methodieken hoe dan ook zeer groot: uitbreiding naar UNGC betreft slechts een beperkt aantal ondernemingen. De financiële impact is naar verwachting laag.

Engagement met ernstige overtreders

Bij ernstige overtredingen kiest PFZW in principe voor engagement. Echter verwijderen we kleine, ernstige schenders direct uit het beleggingsuniversum en portefeuille. Voor de vele kleine bedrijven met een score 'ernstig' wegen de extra inspanningen van engagement niet op tegen de verwachte meerwaarde.

Discretionair engagement

In (zeer) beperkte mate kunnen (beursgenoteerde) vennootschappen die zijn geclassificeerd als "zeer ernstig" of "ernstig" op de **discretionaire engagement lijst** worden geplaatst. Alleen met gegronde redenen, waarbij gedacht kan worden aan: (1) dat er al een intensief engagementtraject loopt, (2) de kosten voor het niet opnemen van de desbetreffende beursgenoteerde vennootschap in het beleggingsuniversum disproportioneel hoog zijn, of (3) het een uitzonderlijk grote aandelen en/of obligatie (krediet) positie betreft.

3.2 Implementatie niet-beursgenoteerde ondernemingen

Voor niet-beursgenoteerde beleggingen past PFZW een vergelijkbare methode toe, maar maakt hierbij gebruik van een andere dataprovider. Dit geldt voor Infrastructuur, Private Equity, Credit Risk Sharing, Private Real Estate, en de niet-beursgenoteerde beleggingen binnen de bedrijfsobligatie portefeuille.

Methodologie

De OECD-screen voor niet-beursgenoteerde beleggingen bestaat uit twee indicatoren:

1. **OESO-risicoscore** die aangeeft of er sprake is van een incident bij een onderneming. Deze score is gebaseerd op de aard van het incident, de frequentie, de timing en intensiteit van het incident.
2. **UN Global Compact Violator Flag** signaleert bedrijven die een hoog risico of potentieel risico hebben op overtreding van de UNGC Principles. Of een bedrijf en de waardeketen als schender worden aangemerkt is afhankelijk van enige schendingen van de tien UNGC Principles die hebben plaatsgevonden in de afgelopen twee jaar. Het verschil tussen een potentiële schender en een schender zit in de ernst van de schending.

Screeningscriterialand

Er is sprake van een overtreding wanneer aan een of meer van de volgende criteria is voldaan:

- OESO-risicoscore geeft aan dat er sprake is van een schending van de OESO-richtlijnen;
- UN Global Compact Violator Flag = schending binnen eigen operaties of binnen waardeketen; of
- UN Global Compact Violator Flag = potentiële schending binnen eigen operaties.

Implementatie - Pre-investment fase

Binnen Infrastructuur, Private Equity, Privaat Vastgoed en Credit Risk Sharing zit in alle beleggingsvoorstellen een korte **bevestiging van naleving** van de OESO-screen criteria ingebouwd. Dit bevat informatie over de OESO-risicoscore, de UNGC Flag, de datum waarop deze data is bekeken in de database en een samenvatting van de OESO-screen criteria. Nieuwe investeringen die niet voldoen aan de OESO-screen zijn niet toegestaan.

Onderstaande tabel toont de scope en het screeningsniveau per categorie.

Categorie	Wat screenen we?	Op welke niveau vindt screening plaats?
Infrastructuur	Alle nieuwe investeringen (directe en fondsinvesteringen)	Individuele assets voor directe investeringen en fonds voor fondsinvesteringen
Private Equity	Alle nieuwe investeringen (co-investeringen en fondsinvesteringen)	Individuele assets voor co-investeringen en fonds voor fondsinvesteringen
Privaat vastgoed	Alle nieuwe investeringen Alle nieuwe investeringen met een niet-beursgenoteerde tegenpartij	Alle nieuwe investeringen Fonds ⁷
Credit Risk Sharing	Alle nieuwe investeringen met een niet-beursgenoteerde tegenpartij	Beleid van tegenpartij voor controle op UNGP's en OESO-richtlijnen

Implementatie - Periodieke monitoring

De OESO-screen wordt twee keer per kalenderjaar uitgevoerd voor alle niet-beursgenoteerde beleggingen. Onderstaande tabel toont de scope en het screeningsniveau.

Infrastructuur, Privaat Vastgoed en Private Equity engagen met de schenders van de OESO-screeningscriteria. Het engagement is gefocust op het incident waarop de overtreding gebaseerd is. Op basis van de ernst van de

schending brengen de beleggingsteams prioriteit aan in engagement. Bij bedrijven die onderdeel zijn van een fondsinvestering moet het beleggingsteam engagen met de fondsmanager in het geval direct engagement niet aan de orde is.

Categorie	Wat screenen we?	Op welke niveau vindt screening plaats?
Infrastructuur	Alle bestaande investeringen	Individuele assets
Private Equity	Alle bestaande investeringen	Alle bestaande investeringen Individuele assets voor co-investeringen
Privaat vastgoed	Alle bestaande investeringen	Fonds
Credit Risk Sharing	Niet in scope	-

Vanwege de aard van CRS-beleggingen is het enkel mogelijk om de tegenpartij te screenen en niet de beleggingen zelf. Om deze reden vindt enkel pre-investment monitoring plaats.

Implementatie voor Bedrijfsobligatieportefeuille

De implementatie van de OESO-screen voor niet-beursgenoteerde beleggingen is ook van toepassing op niet-beursgenoteerde obligaties in de bedrijfsobligatie portefeuille. Deze screening gebeurt tegelijkertijd met de OESO-screening voor de private markten beleggingsportefeuilles. Alle private bedrijfsobligaties die door de OESO-screen als schender worden aangemerkt worden niet opgenomen in het beleggingsuniversum voor publieke markten, tenzij het beleggingsteam engagement wil starten met dit bedrijf.

3.3 Implementatie staatsobligaties

PFZW belegt voor het renteafdekkingsmandaat in staatsobligaties en obligaties die worden uitgegeven door Supranational, Sub-sovereign en Agencies (SSA). Ook deze beleggingscategorie screenen we op basis van de normen van de UNGC en de OESO-richtlijnen. Hiervoor gebruiken we dezelfde data en toepassing als voor Aandelen en Bedrijfsobligaties, met het enige verschil dat geen engagement wordt gevoerd met 'ernstige' schenders. Deze worden ook direct uitgesloten.

Daarnaast screent PFZW aanvullend op basis van sancties van de EU en VN. Indien een land namelijk onderhevig is aan een wapenembargo van één van deze instellingen, wordt deze niet opgenomen in het beleggingsuniversum.

⁷ Voor privaat vastgoed wordt op fondsniveau gekeken, omdat de portefeuille bestaat uit vastgoedobjecten die de OESO criteria niet kunnen schenden.